

Plan van Aanpak

Samenwerking Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang, Openbare Geestelijke Gezondheidszorg en Verslavingszorg West-Brabant West

Inleiding

De gemeenten in de regio West-Brabant West (Bergen op Zoom, Halderberge, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen en Woensdrecht) werken samen op Beschermd Wonen (BW), Maatschappelijke Opvang (MO), Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) en verslavingszorg. Bergen op Zoom is hiervoor aangewezen als centrumgemeente en ontvangt daarom de financiële middelen van het Rijk om deze taken uit te voeren. De huidige samenwerkingsafspraken m.b.t. uitvoering, besluitvorming en financiering zijn vastgelegd in een Convenant en Mandaatbesluit.

Op 1 januari 2022 eindigt de centrumgemeenteconstructie voor BW¹. Alle gemeenten worden dan zelf verantwoordelijk voor de uitvoering van het beschermd wonen. Met een ingroeipad van tien jaar vanaf 2022 zal het budget voor BW in stappen verdeeld worden over alle gemeenten. Voor de MO, OGGZ en verslavingszorg blijft Bergen op Zoom nog t/m (ten minste) 2025 centrumgemeente en zal hiervoor dus ook de komende jaren nog de financiële middelen voor de uitvoering van deze taken voor de hele regio ontvangen van het Rijk. Om al deze taken goed uit te kunnen voeren blijft regionale samenwerking noodzakelijk en verplicht (NvO²). Met het oog op eenvoud, coördinatie en bestuurbaarheid (voorkomen van bestuurlijke drukte) is het gewenst om deze taken in 1 samenwerkingsvorm te combineren.

Kader

1. Keuze van het Bestuurlijk Overleg op 17 december 2020 voor scenario 3: "We komen tot nieuwe samenwerkingsafspraken voor de periode 2022-2026 waarbij de verantwoordelijkheid voor de uitvoering lokaal wordt uitgevoerd middels een regionale financiering". Dit wordt uitgewerkt in een samenwerkingsvorm/ governancestructuur.
2. Het Regionaal Uitvoeringsplan BW/MO Regio West-Brabant-West³. Hierin staan de uitgangspunten m.b.t. de toekomstige regionale samenwerking beschreven. De geactualiseerde versie wordt samen met dit Plan van Aanpak voor besluitvorming aan de 6 colleges voorgelegd.

Aanpak

Resultaat

Voor 1 januari 2022 zijn de regionale samenwerkingsafspraken 2022-2026 op BW, MO, OGGZ en Verslavingszorg conform Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO)⁴ vastgesteld en is de governance op een goede manier georganiseerd.

Samenwerkingsafspraken

De samenwerking tussen de gemeenten op deze regionale dossiers loopt tot dusver altijd soepel; er is onderling vertrouwen en er zijn altijd goede afspraken gemaakt over financiële solidariteit. Er is wel behoefte om meer balans aan te brengen in de samenwerking, zowel op het vlak ambtelijke inzet als bestuurlijke besluitvorming. Dit wordt gerealiseerd in een nieuwe samenwerkingsvorm waarin onder andere het volgende wordt vastgelegd:

1. Met welke gemeenten wordt samengewerkt;
2. Het doel van de samenwerking (wettelijke verplichting, instandhouding zorgaanbod/bundeling expertise, efficiency etc.);
3. De taken van de samenwerking (basis- en plustaken, centraal/lokaal):
  - Gezamenlijke inkoop;

---

¹ Advies Commissie Toekomst Beschermd Wonen (VNG, 2015), rapport van Beschermd Wonen naar een beschermd thuis

² Norm voor opdrachtgeverschap Jeugd, Beschermd Wonen, Maatschappelijke opvang voor gemeenten (VNG, 2020)

³ Regionaal Uitvoeringsplan BW/MO Regio West-Brabant-West-Februari 2021

⁴ Norm voor opdrachtgeverschap Jeugd, Beschermd Wonen, Maatschappelijke opvang voor gemeenten (VNG, 2020)

- Gezamenlijke besluitvorming;
  - Gezamenlijke voorbereiding en implementatie van beleid;
  - Lokale toegang en monitoring BW;
  - Realiseren/onderhouden basistakenpakket preventieve voorzieningen;
  - Realiseren/onderhouden voorwaarden voor uitstroom uit BW MO;
  - Centrale contractsturing, monitoring en informatiemanagement;
4. Prestaties, effecten;
  5. Verdeling van de verantwoordelijkheden;
  6. Regionale/gezamenlijke financiering/ solidariteit;
  7. Vertrouwen;
  8. Risico's /aansprakelijkheid;
  9. Verantwoording aan colleges/gemeenteraden;
  10. Sturing door colleges/gemeenteraden;
  11. Informatievoorziening colleges/gemeenteraden;
  12. Overlegstructuren (ambtelijk/bestuurlijk);
  13. Looptijd/evaluatie;
  14. Tussentijds wijzigen/beëindigen;
  15. Overgang van bestaande naar nieuwe situatie (personeel, financiën etc.).

Governance

De uitgangspunten van de governance zijn:

- *Regionale inkoop van voorzieningen*, zodat we een kwalitatief hoog en sluitend regionaal aanbod kunnen garanderen. Voor beschermd wonen betekent dit dat er door de zes gemeenten gezamenlijk ingekocht gaat worden binnen de nieuwe governance structuur. Voor de maatschappelijke opvang, OGGZ en verslavingszorg wordt er tevens voor de gehele regio ingekocht, maar hierbij dient er wel rekening gehouden te worden met de kaders van de geldende centrumgemeenteconstructie. De exacte manier waarop dit wordt vormgegeven dient nog te worden uitgewerkt.
- *Gezamenlijke besluitvorming* op de betreffende dossiers. De exacte manier waarop dit wordt vormgegeven dient nog te worden uitgewerkt).
- *Gezamenlijke voorbereiding van beleid* op de betreffende dossiers. De exacte manier waarop dit wordt vormgegeven dient nog te worden uitgewerkt.
- *Lokale toegang beschermd wonen*. De regiogemeenten worden vanaf 01-01-2022 zelf verantwoordelijk voor het organiseren van de toegang voor beschermd wonen voor cliënten uit de eigen gemeente (cliënten die voor 01-01-2022 al een beschermd wonen indicatie hebben blijven onder de verantwoordelijkheid van de gemeente Bergen op Zoom vallen).
- *Regionale/ gezamenlijke financiering*. Vanaf 2023 zal het budget voor beschermd wonen in stappen verdeeld worden over de regiogemeenten (hierbij geldt een ingroeipad van 10 jaar). Omdat de herverdeling van de middelen nog niet definitief is en het te verwachten aantal nieuwe cliënten dat een aanvraag voor beschermd wonen gaat doen bij de regiogemeenten nog niet duidelijk is, is er gekozen voor een regionale financiering van het beschermd wonen tot en met (in ieder geval) 2025. Het budget voor maatschappelijke opvang, verslavingszorg en OGGZ zal nog tot en met (in ieder geval 2025) aan de centrumgemeente Bergen op Zoom uitgekeerd worden, waardoor er ook voor deze taken de komende jaren sprake blijft van een regionale financiering. Als onderdeel van de afspraken over de regionale financiering zal er tevens een verdeelsleutel worden opgesteld die zal worden gebruikt voor het verdelen van een eventueel financieel tekort over de zes gemeenten.
- *Realiseren/onderhouden basistakenpakket preventieve voorzieningen*. Door te werken met een regionale financiering ontstaat ook de verplichting om als gemeente (minimaal) gelijkwaardig in te zetten op het voorkomen van instroom in de maatschappelijke opvang, beschermd wonen, verslavingszorg en OGGZ. Hoe een gemeente exact vorm geeft aan preventie en vroegsignalering is een lokale verantwoordelijkheid, maar middels het afstemmen van een zogenaamd basistakenpakket zal er wel een gezamenlijke lijn worden uitgezet.

Organisatie

- Bestuurlijke opdrachtgevers (namens de 6 wethouders): Mignon v.d. Zwan (Bergen op Zoom), Klaar Koenraad (Roosendaal), Lars v.d. Beek (Woensdrecht).

- Ambtelijk opdrachtnemer: Milou Hamels, beleidsadviseur BW, Bergen op Zoom.
- Procesbegeleider: Birgit Breugelmans, manager dienstverleningsovereenkomsten/ adviseur verbonden partijen, Roosendaal.
- Kwaliteitsmedewerker: Diny Westveer, Roosendaal.
-

Werkgroep

- Wendy Veeke: beleidsadviseur Wmo, Halderberge.
- Miranda Hazen: regiefunctionaris, Woensdrecht.
- Elma van Dongen: beleidsmedewerker Wmo, Steenbergen.
- Miranda van Wingerden: beleidsadviseur Zorg en Veiligheid, Bergen op Zoom.
- Maaïke van Toledo: beleidsadviseur maatschappelijke opvang, Bergen op Zoom.

Aanvullend bij de betreffende onderwerpen:

- Juridisch: juridisch adviseur gemeente Steenbergen en/of Rucphen.
- Financiën: financieel adviseur gemeente Bergen op Zoom, en indien nodig nog ader te bepalen financieel adviseur regiogemeente.
- P&O: indien nodig, nog nader te bepalen.

Planning

- Maart: vaststellen Plan van Aanpak en geactualiseerd Regionaal Uitvoeringsplan MO/BW.
- Maart - Juni: uitvoering Plan van Aanpak.
- Juni: concept samenwerkingsvorm/overeenkomst gereed.
- September/Okttober: besluitvorming in colleges en/of gemeenteraden.